

Czy jeszcze można dalej obniżać stopy procentowe?

**Z prof. Marianem Nogą z Wyższej Szkoły Bankowej
we Wrocławiu, byłym członkiem Rady Polityki
Pieniężnej
rozmawia Ryszard Żabiński**

We wrześniu, inflacja w Polsce wyniosła 3,2%, najwięcej

Czy jeszcze można dalej obniżać stopy procentowe?

w Europie, w październiku spadła do 3%. Czy sądzi Pan, że do końca roku uda się Radzie Polityki Pieniężnej osiągnąć zakładany cel inflacyjny 2,5%?

Rzeczywiście, jesteśmy liderami inflacji w Europie. Już w styczniu była na wysokim poziomie, w kwietniu osiągnęła najwyższy poziom, potem były wzrosty i spadki, ale zawsze powyżej celu inflacyjnego. Obniżenie koniunktury gospodarczej spowodowane pandemią przyczynia się do tego, że banki centralne na całym świecie obniżają stopy procentowe. Podobnie jest u nas, z tą jednak różnicą, że tam mamy do czynienia z niską inflacją lub wręcz deflacją, tymczasem u nas jest zupełnie inaczej.

W tym roku, Rada Polityki Pieniężnej trzykrotnie obniżała stopę referencyjną: 17 marca, 8 kwietnia i 28 maja. Łącznie obniżono stopę o 140 punktów bazowych, do obecnego poziomu 0,1%. Tymczasem, już w lutym, najpóźniej w marcu, należało podnieść stopy przynajmniej o 25 punktów bazowych. W ten sposób, tzw. pierwotny impuls monetarny byłby sygnałem dla rynków, że Rada panuje nad inflacją i jest gotowa do skutecznego jej obniżania. Ponadto, z wyższego poziomu stopy procentowej łatwiej jest dokonywać jej późniejszej akomodacji do zmieniających się warunków. To znaczy, że późniejsze obniżenie stopy procentowej dałoby większy efekt. Niestety, nie zrobiono tego i potem już obniżano stopy przy utrzymującym się wysokim poziomie inflacji.

Trzeba też pamiętać, że do celu inflacyjnego 2,5% jest dodane pasmo odchyłeń +/-1 pkt proc. To nie oznacza, że dopuszczalna inflacja w Polsce wynosi od 1,5 % do 3,5 %. Chodzi o to, że gdyby np. inflacja osiągnęła poziom 4 %, to Rada nie mogłaby od razu sprowadzić ją do poziomu 2,5%, bo musiałaby znacznie podnieść krótkookresowe stopy procentowe. W takich wypadkach trzeba działać stopniowo, zmieniać stopę gradualnie.

Wiele wskazuje na to, że cel inflacyjny wynoszący 2,5% nie zostanie w grudniu osiągnięty. W okresie przedświątecznym będziemy mieli zwiększone zakupy, a to na pewno nie

Czy jeszcze można dalej obniżać stopy procentowe?

wpłynie na obniżenie poziomu inflacji. Bardziej prawdopodobne jest osiągnięcie takiego poziomu w styczniu 2021, kiedy to popyt się obniży.

Według różnych opinii nie należy oczekiwać, że przed upływem kadencji, czyli do roku 2022, Rada już nie podniesie stóp procentowych. Z drugiej strony, wyczerpane są już możliwości dalszego obniżenia stóp. Czy to jest sytuacja patowa?

Dalsze obniżanie stóp procentowych nie miałoby sensu. Zresztą i tak obniżenie przez Radę w marcu br. stóp krótkookresowych do poziomu 0,1% wcale nie spowodowało zwiększenia akcji kredytowej. Stało się zupełnie inaczej, przedsiębiorcy biorą dużo mniej kredytów niż w okresie gdy obowiązywała wyższa stopa referencyjna NPB. Wytłumaczenie jest proste, banki uznały, że ryzyko udzielania kredytów jest zbyt wysokie i wprowadziły niemożliwe do spełnienia przez przedsiębiorców zabezpieczenia tych kredytów. Czyli obniżka stóp nie zwiększyła lecz zmniejszyła wielkość kredytów zaciąganych przez przedsiębiorstwa. Pogorszyła się też sytuacja sektora bankowego.

Jednym ze skutków niskich stóp procentowych jest niskie oprocentowanie lokat bankowych. Czy tym należy tłumaczyć fakt, że już 10% oszczędności bankowych Polaków jest lokowanych w walutach obcych, najwięcej od 2008 roku?

Miało na to wpływ bardzo wiele czynników. Trzeba tu zwrócić uwagę na sytuację związaną z wyborami w USA. Na skutek dużej niepewności na rynkach doszło do obniżenia kursu dolara. Dolar jest walutą światową i oddziałuje na kursy innych walut. Mimo takiej

Czy jeszcze można dalej obniżać stopy procentowe?

sytuacji, opłacało się lokować swoje aktywa właśnie w walutach obcych, a nie w złotówce. Trzeba pamiętać, że stopa depozytowa dla banków wynosi 0%. Oprocentowanie rachunku bankowego dla firm jest na poziomie 0,1%. Przeniesienie więc części aktywów na lokaty w waluty obce należy uznać za racjonalne posunięcie.